

Utbildningspolicyn i fokus vid Sylfs fullmäktigemöte

Utbildningspolicyn för ST-läkare, liksom lönefrågor och arbetstidsfrågor, väntas bli tunga inslag då Sveriges yngre läkares förening, Sylf, håller fullmäktigemöte den 19 och 20 mars i Stockholm.

II Hösten 2003 antog Sylfs styrelse ett policyprogram för utbildning av ST-läkare. Innehållet har redan debatterats en del, inte minst under de två representantskapsmöten som hållits sedan programmet antogs. Under årets fullmäktigemöte ska policyprogrammet även vara ett av de teman som behandlas i de så kallade satellitmötena vid sidan av den allmänna debatten.

– Det finns ett stort stöd bland medlemmarna för grundtankarna i programmet, det vill säga att fokusera mer på och förstärka målstyrningen och att skapa en bättre struktur på specialisttjänstgöringen. Samtidigt finns det hos vissa en rädsla för förändringar, säger den avgående ordföranden i Sylf, Ulrika Nilsson.

Viktiga inslag i policyprogrammet, förutom målstyrning och struktur, är borttagandet av femårsgränsen och kravet på tillsvidareanställning för ST-läkare även på så kallade LUS-kliniker. Avskaffandet av tidsgränsen är viktigt för att bättre kunna fokusera på målstyrningen, menar Ulrika Nilsson, och tillsvidareanställning är nödvändigt för den

Sylfs avgående ordförande Ulrika Nilsson förväntar sig att lönefrågor och utbildningspolicyn blir tunga inslag vid Sylfs fullmäktigemöte i mars.

enskildes trygghet. Att det skulle leda till mindre rörlighet, som varit ett argument för att behålla visstidsanställningen på LUS-kliniker, tror hon inte på.

– Jag tror faktiskt att det tvärtom skulle leda till en ökad rörlighet. Många vill ju prova på andra arbetsplatser, och det är ju svårare att lämna ett vikariat än att begära tjänstledighet från en fast tjänst för att arbeta någon annanstans, säger Ulrika Nilsson.

Lönefrågor högaktuella

Lönefrågor, inte minst för AT-läkare efter det att lönetarifferna avskaffades den 1 januari, är högaktuella. Många landsting har ännu inte hittat någon bra modell för individuell lönesättning, och fullmäktigemötet blir en möjlighet för AT-läkare att ta del av varandras erfarenheter.

– Dessutom är det snart dags för en ny

avtalsrörelse. Till hösten inleds arbetet centralt med att börja snickra ihop ett yrkande inför kommande förhandlingar. Arbetsmarknadsfrågor generellt har blivit allt viktigare för Sylf i takt med att det blir allt svårare att få ST-tjänster och vikariat. Även om arbetslösheten fortfarande är låg så skapar situationen på arbetsmarknaden både rädsla och frustration hos många, säger Ulrika Nilsson.

Vid årets fullmäktigemöte presenteras även en arbetstidsundersökning (se artikel nedan) som väntas leda till debatt under mötet.

I år ska Sylf dessutom välja en ny ordförande. Föreslagen till ny ordförande är Charlotta Sävblom i Malmö, som idag är ordförande i Malmö yngre läkares förening. Ulrika Nilsson ser fram emot att lämna över ordförandeskapet och koncentrera sig mer på sitt arbete som läkare på anestesivdelningen vid Östersunds sjukhus. Hon kommer under våren även att avgå som ledamot i Läkarförbundets centralstyrelse.

– Men även om det är skönt att nu avgå som ordförande så har det varit en mycket givande tid. Det roligaste har nog varit debatten om ansvarsfördelningen i sjukvårdsorganisationen, och då lyfta fram underläkarperspektivet. Men nu vill jag satsa mer av min tid på att utvecklas som doktor.

Peter Örn

Långa jourpass hotar patientsäkerheten

En av tre ST-läkare är så trötta till följd av långa jourpass att han/hon upplever patientsäkerheten som hotad.

II Det visar en studie som Sveriges yngre läkares förening, Sylf, låtit göra. Av 267 legitimerade underläkare som Sylf kontaktade hösten 2003 för att ta fram detaljerade arbetstidsdata svarade 187, vilket är 70 procent. 155 (58 procent) var kvinnor. Nu har resultaten sammanställts och ska presenteras vid Sylfs fullmäktigemöte den 19 och 20 mars.

Studien visar att det stora problemet ur patientsäkerhets- och arbetsmiljöhänseende inte är den samlade arbetstidens längd, utan längden på sammanhängande jourpass. 12 procent uppgav att de gått arbetspass under den senaste fyraveckorsperioden som varit längre än 26

timmar. Medelvärdet var arbetspass på 18 timmar.

6 procent ansåg att patientsäkerheten ofta påverkades negativt till följd av nattjourer, 28 procent att det händer ibland. Mindre än en fjärdedel svarade att patientsäkerheten aldrig påverkades negativt till följd av nattjourer. Den negativa effekten på patientbemötandet av långa jourpass var tydlig. 37 procent svarade att bemötandet ibland påverkades negativt, 12 procent att det hände ofta.

Hela 38 procent hade gått tre eller fler jourer under den senaste fyraveckorsperioden.

Den genomsnittliga kliniska arbetstiden uppgick till 43 timmar per vecka. Men då tiden för forskning, kurser etc lades till blev genomsnittstiden 48,6 timmar per vecka. Vila i samband med tjänstgöring var ovanligt, visar studien.

100 av de tillfrågade underläkarna uppgav att de inte vilat överhuvudtaget under den aktuella mätveckan, medan 42 personer uppgav vila. Den genomsnittliga vilan för dessa var 1,2 timmar under mätveckan.

Underläkarnas egna recept för att möjliggöra bättre arbetstider handlar, att döma av svaren, nästan uteslutande om att organisera jourarbetet bättre. Det var relativt få som pekade på nödvändigheten att se över sjukvårdsorganisationen i stort. Bland önskemålen fanns införandet av nattjourvecka, av mellanjour, uppdelning av helgpas i två delar, rena nätter i stället för som idag både kvälls- och nattpass och schemalagda jourer enligt treskiftsmodell.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se